

Свака година са собом носи одређене изазове за рад установе. Можда је то, посматрајући са друге стране, и добар разлог да она сама проналази свој пут опстанка. Претходна, две хиљаде двадесет и четврта, била је година великих догађаја за наш град и Центар за културу и информисање, јер су изискивали пажљив одабир садржаја (локални избори) и квалитетан избор учесника свих манифестација. Активности у 2024. години заснивале су се на Програму рада који је усвојила Скупштина општине као документо стратешком, дугорочном развоју делатности културе и информисања. С обзиром на то да је ова година била изборна и да су у њој одржани локални избори, у области информисања активност је била посебно наглашена. Основне програмске смернице биле су:

- транспарентно пословање у свим сегментима;
- отворен и коректан однос са сарадницима, градским институцијама, установама, удружењима, волонтерима и уметницима који стварају програме;
- сарадња са бројним невладиним организацијама и удружењима, како у Фочи тако и у регији;
- укључивање младих људикао волонтере у организацији појединих манифестација, чиме се они оспособљавају да у будућности и сами буду организатори;
- омогућавање да програми буду бесплатни за публику, чиме је омогућена и велика доступност културних садржаја свим грађанима. Већину средстава обезбеђује локална заједница, а Центар за културу и информисање, захваљујући квалитетним пројектима, додатна средства обезбеђује на конкурсима министарстава, невладиних организација и привредних друштава;
- приређивање гостовања уметника из Србије, али и редовно организовање промоција и изложби уметника који стварају у Фочи.

Две хиљаде двадесет и четврта година је донела разноврсне садржаје за целокупан планирани програм, како у сфери културе тако и у домену информисања. Центар за културу и информисање, као установа која је тежила повезивању са својим суграђанима, отворио је врата разним аматерским удружењима и појединцима и пружио им могућност да искажу своје таленте,

као и могућност излагања и промовисања својих уметничких пројеката и идеја. У прилог томе говори и чињеница да је добар део програма био заснован на једној хуманој идеји – да је култура свима неопходна и да сви желе да буду део ње, па су стога и бројна културна дешавања организована без наплате улазница или са минималном ценом. На тај начин, превазишли смо наша очекивања, али је с тиме порасла и одговорност у вези с дешавањима која ће бити стављена пред нас у години која долази.

Наш рад је у 2024. години обухватао садржаје из области позоришта, књижевне и ликовне уметности, издаваштва, неговања културне баштине и реализацију традиционалних манифестација.

Имајући у виду ресурсе општине и потребе средине, у 2024. години имали смо следеће активности:

КУЛТУРА

- Дуо драма *Гидионов чвор*

У сарадњи са Позориштем младих из Сарајева, а у оквиру пројекта „Театар у кварту“, одржана је дуо драма *Гидионов чвор*. Представа се бави горућим питањима и проблемима који се тичу школског система, слободе изражавања, вршњачког насиља, креативне слободе, утицаја наставника, улоге родитеља, одговорности и једних и других. Драма отвара многа питања: „Шта знамо и шта мислимо да знамо о нашој деци? Имамо ли времена да их пажљиво погледамо и да саслушамо то што нам имају рећи? Колико се наставници уопште могу бавити сваким дететом појединачно?“

- Промоција књиге *Међа* аутора Младена Марковића

Промоција је одржана у сарадњи са зворничком издавачком кућом „Ас оглас“. Нестајање села, обичаја и традиције главне су теме романа. Међа је граница која често дели живот од смрти, људе од нељуди, храбре од кукавица.

- Изложба икона Петре Коснић

Петра Коснић, млада сликарка из Београда, представила нам се са 21 радом—ликовима светитеља и светитељки (*Пресвета Богородица, Господ Исус Христос, Св.Арханђел Михајло, Св. Никола,Св.Димитрије* и друге иконе које су привукле велику пажњу фочанске публике).Она својим иконама удахњује нову, свепрожимајућу енергетску димензију,испуњену живим озарујућим сагласјем естетско-етичких категорија,које снагом духовног израза додирују душу,узносећи је у неке сасвим друге, непознате, мистично-блажене сфере.О изложби је говорио и професор Богословског факултета „Свети Василије Острошки”, Дарко Ћого.

- Промоција књиге *Чвор* аутора Бранимира Радовића.

Књига *Чвор* је освојила прву награду за необјављену књигу поезије на „Дринским књижевним сусретима”. Књига је подељена у пет циклуса – *Вијенац за оца, Бјелина, Рајска душа, Хијене и Трн*. Поред аутора, о књизи је говорио Слободан Ристовић, рецензент, и Дејан Спасојевић, издавач.

- Промоција филма *Истина о боју на Косову*

Промоција је организована у сарадњи са Фондацијом „Лазарица”из Београда.Фондација „Лазарица” се бави хуманитарним радом на подручју Косова и Метохије, Северне Македоније и Републике Српске.Својим радом настоји сачувати српску историју кроз песме и филмове.

- Промоција филма *Љубав твоја и непослушност моја*

У питању је екранизована и истинита животна прича младог Подгоричанина који је хук и песме трибине заменио литургијом и химнографијом Цркве.Филм је снимљен по благослову Његовог високопреосвештенства митрополита Црногорско-приморског господина Јоаникија.

- „Вече у знак сећања на Петка Чанчара”

Уз његов богат књижевни рад (афоризме и песме), подсетили смо се овог великог човека који нас је напустио у 88. години живота. Био је председник Скупштине општине Фоча. Учествовао је у првом сазиву Народне скупштине Републике Српске као посланик и био је судија Врховног суда РС. Функцију министра правде РС обављао је од 18. јануара 1998. до 12. јануара 2001, након чега је пензионисан. Одликован је Орденом Немањића првог реда 1994. године.

- Ишла из штампе књига *То сами Бог зна* аутора Рада Лаловића

Јавна установа Центар за културу и информисање објавила је књигу *То сам Бог зна*. Књига је штампана у 100 примерака. Књигу чини неколико тематски различитих кругова који говоре о турским временима и зулumu који је трпео српски народ, тешким временима Првог и Другог светског рата, те последњег, грађанског рата у БиХ. Обухватајући период од владавине Турака до краја социјалистичког доба, сликајући упечатљиве историјске догађаје, аутор је кроз двадесетак приповедака пренео читаоцима своје утиске и виђење о том периоду. Једно поглавље чине путописи о посети Јерусалиму и Светој земљи. О књизи су говорили рецензент Душко Крсмановић, професор Владимир Пантовић и директорица Центра за културу и информисање, Славица Филиповић. Раде Лаловић је добитник више награда за радове посвећене неговању културе сећања. *Антологија поезије српског страдања и патње*, зборник радова о тој поезији и књига *Памтим да бих постојао* чине трилогију која је заокружила ту тему.

- Изложба слика „У оку жене”, аутори су жене сликарке из Фоче

Четрдесет слика изложиле су Милена Малиш Ђуковић, Мирјана Пљеваљчић, Драгана Ковач, Елизабета Хјуз Јовановић, Јована Делић, Анђела Ивановић и Ивана Мимић. Мотиви су разнолики, доминирају пејзажи и мртва природа, а слике су рађене уљем на платну.

- Промоција књиге *Вера световидска* аутора Бранка Станковића

Роман је објављен у издању „Отворене књиге” из Београда. Роман говори о породици, непрестаној борби за хришћанску веру кроз векове и открива мање познате или скрајнуте историјске чињенице. Необичан наслов говори о пореклу Срба као народа, култу Светог Вида који је присутан код пагана, синтези православља и паганства. С друге стране, роман говори и о неким стварима које су се дешавале средином тридесетих година 20. века. Поред аутора, о књизи је говорила и директорица Славица Филиповић.

- Филм *Печат браће Љубовића* у сарадњи са Кинотеком Републике Српске и Радио-телевизије Републике Српске поводом 500 година од оснивања горажданске штампарије.

Филм прати причу браће Теодора, јеронаха из Милешеве, и Ђурађа Љубавића-Горажданина, који су уложили велике напоре како би из Венеције пренели штампарију у манастир Сопотницу. Директор филма и директор Кинотеке Републике Српске, Сњежан Лаловић, истакао је важност промовисања документарних филмских остварења чија је тема српска историја и њено очување.

- Промоција књиге *Развојни пут здравства и културе у Фочи*, постхумно објављене књиге Сима Станковића.

Поред прецизних историјских чињеница, бројних датума који су неизбежни у изради хронике, вредновању учињеног у фочанском здравству, аутор је врло успешно осликао време и људе који су оставили траг у развоју друштва. Поред рецензента ове књиге, о књизи је говорио и ауторов син Миодраг Станковић, који је десет година од очеве смрти одлучио да објави рукопис.

- Промоција приручника *Болести зависности и превенције настанка код школске дјеце* аутора професора Михаила Миликића

Приручник има за циљ да свим корисницима омогући усвајање нових знања о болестима зависности, као што су наркоманија, алкохолизам, пушење и екранизам. Миликић је аутор уџбеника *Здравствена њега за први и други*

разред средње медицинске школе, као и приручника Репродуктивно здравље и сексуално васпитање. Поред аутора, о приручнику је говорила проф.др Сања С. Марић и др Сунчица Старовић Бајчетић.

- „Трећи сусрет младих ликовних стваралаца” у оквиру пројекта Министарства просвете и културе Републике Српске

Ове године под називом „У природи је спас” одржана је ликовна радионица која је окупила преко 20 учесника. Већ трећу годину за редом учешће у овом пројекту које је подржало Министарство просвете и културе РС узели су и студенти из Индије и тиме су дали свој допринос. Национални парк „Сутјеска” био је домаћин „Трећег сусрета младих ликовних стваралаца”.

- Промоција књиге *Србослови (презимена Срба сасрбљених)* аутора Петра Ашкрабе

Ново издање наставак је раније објављених књига *Србија, стара српска презимена* и *Гребослови, презимена гребница сербскије*. У књизи *Србослови* аутор говори о пореклу око 40 000 презимена. Поред аутора, о књизи су говорили др Бранислав Вешовић и Влатко Пековић.

- Промоција књиге *Босна и Херцеговина на размеђи путева историје* аутора Аћима Нововића

Поред аутора, о књизи су говорили професор Радисав Машић и директорица Центра за културу и информисање, Славица Филиповић.

- Промоција књиге *Атлас злочина над Србима током Одбрамбено-отаџбинског рата* у сарадњи са Организацијом породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Фоче

На промоцији су говорили Виктор Нужић, директор Центра за истраживања рата, ратних злочина и тражење несталих лица, један од аутора

Синиша Симкић и Ненад Тупеша, професор Богословског факултета „Свети Василије Острошки” у Фочи.

- „Арт Фест” – фестивал филмова о уметности и уметницима

Фестивал филмова трајао је три дана. Публика у Фочи имала је прилику да погледа девет филмова. Фестивал је почео чувеним филмом *Жанка Стокић*, који представља портрет велике српске глумице. Током фестивала приказани су следећи филмови:

Живот је маскембал – прича о животу и судбини Душка Радовића;

Камен древног сневача – прича о сликару Братиславу Анђелковићу Бати из Вучја, човеку који живи од уметности;

Неки нови Бродвеј – прича о борби особа с Дауновим синдромом за достојанствен живот;

Диадем – прича о изузетној сиријској балерини Јули Бнајат која стално мора да бежи од рата, из Сирије у Украјину, па опет из Украјине;

Миливије Живановић – портрет српског глумца, првака Југословенског драмског позоришта од 1947. до 1970. године;

Магла у рукама – прича о песнику и бојуму Ђури Дамјановићу;

Маестро Ракитин – прича о чувеном руском позоришном редитељу Јурију Љвовичу Ракитину;

Милић од Мачве – портрет познатог српског сликара Милића Станковића.

Организатор феста је Удружење грађана „Центар за герилски филм” из Београда, а покровитељи су Министарство за културу Србије и град Ваљево. „Арт фест” се одржава у Београду, Нишу, Новом Саду, Ваљеву, Јагодини, Прокупљу, Сремској Митровици, Ковину, Баваништу, Шиду, Сјеници, Грачаници, Бањалуци, Требињу, Фочи и Источном Сарајеву.

- Манифестација „Дани Србије у Српској” – наставак сарадње Републике Србије и Републике Српске

Публика је имала прилику да погледа филмска остварења: *Руски конзул, Име народа, Хероји Халијарда и Краљ Петар I*. Улаз у оквиру ове манифестације био је бесплатан за све грађане.

- Дечија недеља – организован пријем за малишане дечијег вртића „Чика Јова Змај” у просторије Центра за културу и информисање

Дечија недеља обележава се сваке године у првој седмици октобра. Традиција обележавања Дечије недеље у свету и код насвеома је дуга. Дечија недеља се обележава да би деца остала у средишту друштвених настојања да буду срећна, заштићена, да живе у здравом и сигурном окружењу у којем могу да остваре максимум својих потенцијала.

- Промоција збирке родољубиве поезије *Вила са Кошара* аутора Невена Милаковића

Вече је отворила Анђела Ивановић, ученица СШЦ Фоча, истоименом песмом Невена Милаковића. О поезији Невена Милаковића говорила је директорица библиотеке Бојана Ђачић, док је аутор надахнуто читао стихове својих песама *Сонетни вијенац о Јасеновцу, Опомена, ТиборуЦерни, Шумарице* и друге стихове из своје богате ризнице. У основи Милаковићевог песничког надахнућа јесте родољубље.

Невен је до сада објавио тридесетак књига поезије и прозе од којих су најпознатије: *Вила са Кошара, Љиљани, Радост покајања, Било једном, Зебња, Гојкова књига, Цвијеће добра, Очев шамар, Подгоричка исповијест, Мајци Божијој на аманет* и друге. Бројне његове песме посвећене су светитељима Српске православне цркве. Милаковић је за песму *Вила са Кошара* 2019. године у Београду награђен Златном плакетом Министарства одбране Србије.

- Фото-монографија *Андрић и Вишеград*, коју су приредиле Дивна Васић и Јована Боровчанин Ђуревић

Ова фото-монографија прати живот, стазе и везе писца са градом његовог детињства. У књизи су обрађени сви периоди Андрићевог живота повезаних са Вишеградом, од детињства и школовања до његових посета, а посебан део књиге односи се на бригу писца о завичају. Путем видео-бима обратила нам се и Жанета Ђукић Перишић, која је рекла да су ауторке књиге поставиле јасан циљ, а то је уочити све тачке које везују Андрића за његов град, и да су показале сликовито и документовано колико је Вишеград био важно одредиште не само Андрићевог живота, него и Андрићевог стваралаштва. Књигу је на енглески језик превео уредник и преводилац, СрнеЈовица Пејчић.

- У сарадњи са Удружењем дијабетичара, Комитетом за међународну размену студената медицине „САМСИК” и Савезом студената Медицинског факултета одржано је предавање поводом Светског дана борбе против дијабетеса. Учествовали су професори медицинског факултета у Фочи: професор Синиша Ристић и интерниста-ендокринолог Оливера Чанчар.
- Промоција књиге *Ферала* аутора Бојана Николића

Ферал, друга лирска збирка Бојана Николића, написана слободним стихом и подељена је у пет тематских кругова од којих сваки садржи различити број песама које су тако груписане да су тематски блиске. Самим насловом збирке алудира се на Диогена, односно на његову непрестану потрагу за човеком, па отуда и фењер као симбол те потраге. Поред аутора, на промоцији је говорио професор Лука Лучић.

- Изложба „Са пашњака до научењака”

У сарадњи са Савезом иноватора Републике Српске организована је изложба посвећена српском научнику и проналазачу, Михајлу Пупину, поводом 170 година од његовог рођења. На 31 панелу фотографијом и текстом илустрована је богата биографија чувеног физичара, чије су највеће откриће Пупинови калемови. Члан Управног одбора Савеза иноватора Републике Српске, Жива

Макрин, подсетио је да је циљ ове изложбе да се Пупиново име, живот и дело отргну од заборава и да као драгоцен национална вредност буду путоказ младим људима.

- У сарадњи са ктитором Давором Лугоњићем и Марком Сарићем организована је Свечана академија поводом откривања споменика Гаврилу Принципу и младобосанцима

У програму су учествовали студенти Музичке академије Источно Сарајево, глумац Никола Ракочевић и академик Матија Бећковић.

- Предавање „Најчешће грешке у васпитању, лековитост разговора у породици”

Чувени клинички психолог, Влајко Пановић, говорио је о односима у браку, важности поверења, комуникације и компромиса као кључног сегмента за стварање стабилног брачног односа.

Васпитање деце је тема којом се др Влајко Пановић стручно бави годинама, а посебно кроз држање предавања о родитељству. У току предавања, родитељи су постављали питања на која су добијали одговоре, што је нама показало да је неопходно у будућности организовати више оваквих догађаја у вези са породицом и браком, комуникацијом, родитељством и васпитањем деце. Посебну пажњу су изазвала истраживања др Пановића колико је важна музика за психо-социјални развој деце и како људи који су под стресом утичу на своју околину, на своје ближње, на породицу, на колеге, тј. како стрес утиче на међуљудске односе и на шта треба обратити пажњу.

- Литерарни конкурси на теме „Свети Сава своме роду” и „Светосавско опредјељење у нашем времену”

С циљем подстицања креативне свести и подсећања на духовно, морално и материјално наслеђе и значај наших корена, позивамо све ученике средњих школа да учествују на конкурс.

- Радионица „У сусрет Светом Николи”

Центар за културу и информисање организовао је радионицу под називом „У сусрет Светом Николи”. Ученици другог разреда Основне школе „Свети Сава”, са својом учитељицом Наташом Вукадин израђивали су украсе за предстојеће празнике. Циљ ове радионице био је да се деца упознају са различитим материјалима и њиховим својствима, да стекну одређене вештине у изради различитих предмета, изразе своје емоције и открију креативност у себи.

- Манифестација „Зима у Фочи”

У сарадњи са локалном заједницом, ЈУ Центар за културу и информисање организовао је „Први фестивал чесница”. Свој допринос у организацији дали су Удружење жена из Калиновика, Удружење жена Фоча, Удружење родитеља „Породица”, Удружење „Пркос”, пекари, угоститељи и многобројни грађани Фоче.

Раде Булајић, асистент на Богословском факултету „Свети Василије Острошки”, је у свом уводном обраћању подсетио на велику важност хлеба у хришћанству и да је наш народ страдални и да се стално селио, па је чесница („чест”, „део”) једини хлеб који се ломи, а да притом постаје заједница. Увек се једе и не нестаје и освећује оне који се причешћују. И тај чест и део нам говори да смо јединство пред лицем Божијим и пред кога ћемо изаћи са својим делима. Уз чеснице, домаћице су припремиле најбоља слатка и слана јела у част Малог Божића и Светог Василија Великог, који је многим породицама крсна слава.

- Монодрама *Шути, Анђо*

Монодрама *Шути, Анђо* је представа коју је режирала и извела Зорица Мирјанић, талентована глумица која је позната по својим снажним и емотивним наступима. Овај културни догађај већ је стекао статус култне представе. *Шути, Анђо* истражује дубоке унутрашње дилеме и изазове са којима се суочава појединац, а прича о жени која покушава да пронађе баланс између личних жеља и очекивања друштва. Ишла је на многе позитивне реакције и велике похвале.

- Изложба слика Радмила Марића и Владимира Милановића

Фочански сликари представили су се са 50 радова разноврсних мотива. Академски сликар Владимир Милановић представио је 27 слика, а сликар Радмил Марић 23 нове слике. Намера аутора, а и улога Центра за културу и информисање биће да са овом заједничком поставком обиђу и друге градове и општине.

- Светосавска академија

Светосавску беседу одржао је чувени књижевник Милан Ружић, који је истакао да је Свети Сава највећа наша икона, а ми народ настањен у њеном раму, и да нам нема живота ван те иконе. У светосавској беседи, књижевник је навео да смо од онога који је оставио престо због свог мира и посвећивања српског народа дошли до оних који би свој народ згазили због престола. Начелник општине Фоча, Милан Вукадиновић, истакао је да чудесно животно путовање Светог Саве учи Србе моћи вере, образовања и заједништва. У културно-уметничком програму наступили су познати глумац Александар Дуњић, који је говорио поуке Светог Николаја Велимировића из *Небеске литургије*, Наталија Тодоровић, музички педагог, која је наступала на виолини, Ненад Вишњић, професор Музичке школе у Фочи, етно појац Тијана Вучетић и хор „Побратимство” из Фоче. Директорица Центра за културу и информисање, Славица Филиповић уручила је награду ученици фочанске гимназије, Миони Милић, за најбољи литерарни рад у оквиру конкурса „Свети Сава своме роду” и „Светосавско опредељење у нашем времену”.

ЕДУКАЦИЈА

Едукација заузима значајно место у Програму рада Центра за културу и информисање. Кроз ову активност, наши млади суграђани уводе се у свет културе, образовања и уметности на основу својих афинитета и талената.

„КРОЗ МАШТУ И СНОВЕ”

У 2024. години одржана је сликарска радионица за младе, која омогућава учесницима да се баве сликањем као хобијем, а која има за циљ да се учесници припреме за уметничке школе и факултете. Радионицу је водио академски сликар Данило Ивановић. Задатак радионице је да полазници истражују и откривају свет око себе и на тај начин развијају осећај сигурности, јачају самопоуздање, самосталност и самоконтролу.

КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА „ЧАРОБНИ СВИЈЕТ МУЗИКЕ”

У сарадњи са Музичком школом у Фочи, која подстиче и афирмише развој музичке културе, едукује и усмерава младе људе, музички педагог Наталија Тодоровић, одржала је радионицу под називом „Чаробни свијет музике”. Ученици и професори могли су да уживају у чаробним звуцима виолине професорке Наталије Тодоровић. Наталија Тодоровић је виолинисткиња са дугом концертном и педагошком каријером. Учествовала је на бројним такмичењима и освојила велики број награда и повеља. За музичку продукцију РТРС-а објавила је албум класичне музике *Просневање*.

ПРЕДАВАЊЕ „КЊИЖЕВНИ СВИЈЕТ БРАНИСЛАВА НУШИЋА”

Тема предавања је књижевни свет Бранислава Нушића, а предавање је организовано поводом обележавања 160 година од рођења овог великог писца. О животу и делу једног од најзначајнијих српских комедиографа говорио је један од највећих познавалаца српске књижевности, професор доктор Горан Максимовић.

Бранислав Нушић, рођен као Алкибијад Нуша, био је српски књижевник, драмски писац, комедиограф, драматург Народног позоришта у Београду, управник Српског народног позоришта у Новом Саду, Народног позоришта у Скопљу и Сарајеву, дипломата у конзулатима Краљевине Србије у Битољу, Солуну, Скопљу и вицеконзул у Приштини. Предавање је изазвало велико интересовање код публике.

14. ФЕБРУАР – МЕЂУНАРОДНИ ДАН ДАРИВАЊА КЊИГА

Центар за културу и информисање био је домаћин ученицима четвртог разреда гимназије, који су заједно са својом професорицом Бранком Грујичић посетили нашу установу поводом Међународног дана даривања књига. Директорица Центра за културу и информисање захвалила је ђацима и упознала их са историјатом даривања књига. Нагласила је да је јако битно да се шири љубав према књигама, посебно код деце, и да је циљ да књиге стигну и до деце која нису у могућности да их купе. У свом обраћању, истакла је да је и једна од делатности Центра за културу и информисање издаваштво, те је том приликом поклонила издања Центра за културу и информисање која је установа издала у претходном периоду.

21. ФЕБРУАР – МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Поводом 21. фебруара – Међународног дана матерњег језика, Центар за културу и информисање је 20. и 21. фебруара за ученике другог и четвртог разреда организовао пријем, где је у просторијама Центра за културу кроз предавања, игре и квизове ученицима указано на лепоту и богатство матерњег језика. Међународни дан матерњег језика, који се обележава сваког 21. фебруара широм света, установио је УНЕСКО 1999. године, а резолуцијом га је потврдила Генерална скупштина Уједињених нација.

Обележавање овог дана подразумева разне активности које промовишу матерњи језик и које доприносе подизању свести о значају матерњег језика за идентитет једног народа. У очувању нашег матерњег језика велики траг оставио је Вук Стефановић Караџић, реформатор српског језика, сакупљач народних умотворина и аутор првог речника. За неговање српског језика велику захвалност дугујемо и првом министру просвете и оснивачу Велике школе, која је претеча Београдског универзитета, Доситеју Обрадовићу. Када је реч о српском језику, наши лингвисти упозоравају на то да су се бројне

речи из енглеског језика одомаћиле у нашем свакодневном говору, што би могло да угрози очување матерњег језика.

ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА „ЦАРСКА ПОРОДИЦА: ЉУБАВ И МИЛОСРЂЕ”

У сарадњи са московским Сретењским манастиром у Центру за културу и информисање отворена је изложба фотографија, са намјером да се публици приближи лик и дело чланова династије Романов.

Љубав и милосрђе— ове две врлине прожимају цели живот породице последњег руског цара Николаја II. Цар, његова супруга и њихова деца не само да су гајили изузетну међусобну љубав и дирљиву бригу, већ су их претварали у дела милосрђа. Изложбу је отворио јеромонах Игњатије Шестаков.

ПРЕДСТАВА НА ДРИНИ ЋУПРИЈА ПО РОМАНУ ИВА АНДРИЋА

Једно од капиталних књижевних дела написаних на српском језику и једно од најчитанијих и највише превођених јестероман *На Дрини ћуприја* Ива Андрића, роман који је објављен у Београду пре 75 година. Тим поводом, у простору Опере и театра „Madlenianum” Belle etage-у, намењеном камерним уметничким догађајима, драмским и музичким представама, изложбама и промоцијама, уприличено је монолошко казивање изабраних делова овог романа, по избору и у импресивној интерпретацији популарног драмског уметника, Тихомира Станића.

Верни поштовалац и више од тога —заљубљеник у Андрићев опус, поприлично физички сличан великом писцу, Станић је тумачио његов лик у филмско-телевизијским продукцијама *Знакови*, *Лајањена звезде*, *Жућко*, *Пролеће на последњем језеру*. Тихомир Станић већ две деценије казује у разним приликама Андрићеве мисли и визије, набијене мудрошћу, историјском истином, лепотом и духом балканског човека. Монолог *На Дрини ћуприја* Тихомир Станић већ две деценије казује у разним приликама, а први пут је извео представу 17. априла 2001. године.

КОМЕДИЈА „ЛАЖИ МЕ“

Позоришни комад „Лажи ме,, инспирисан црнотуморним поетско-прозним записима о људској свакодневници, замишљен је као комедија карактера са елементима гротеске. Главни и једини протагониста је Лепомир (Александар Дуњић) и Ружица (Сандра Бугарски), средовечни брачни пар. ОН – хипохондар који све више губи корак са убрзаним друштвеним променама и савременом стварношћу која са собом носи неизвесност и страх од будућности. ОНА – жена јаког карактера, храбра и предузимљива, спремна да се акцијом и ризиком бори против свакодневне рутине и песимизма који јој угрожава брак.

Када посустали супружници, после двадесет пет година, реше да отпутују у бању у којој су провели медени месец, на сцену ће испливати лажи – оне свакодневне, наивне, беле лажи на које се обично и не осврћемо; и оне црне, тешке, судбоносне и „смртоносне“ лажи које су покидале толике везе.

ПРОМОЦИЈА ДРУГОГ ДЕЛА КЊИГЕ БЛАГОЈЕ ЈОВОВИЋ, СРПСКИ ХЕРОЈ У ВУЧЈОЈ ЈАЗБИНИ

Центар за културу и информисање представио је други део књиге Марије Јововић. Поздравивши присутне госте, директорица Центра за културу и информисање отворила је књижевно вече, нагласивши да се на вечери представља други део недавно објављене књиге Марије Јововић, која сведочи о српском хероју у вучјој јазбини, директорица Славица Филиповић је истакла да се у књизи говори о „српском сину челичног кова, о човеку великог духа, племенитом ратнику слободарских идеала и патриотских вредности”.

Ауторка Марија Јововић је на почетку свог излагања изразила захвалност људима који су помогли да се књига промовише. Она је истакла да књигу посвећује својим родитељима и да „осећа велико олакшање у срцу” након што је књига о њеном оцу завршена, јер је рад на књизи „био више од писања”. У целокупном истраживачком процесу осећала је потребу да мора да доврши књигу зарад српске историје, како би будуће генерације могле да преносе истину о Благоју Јововићу.

ИНФОРМИСАЊЕ

У прилогу је извештај главног и одговорног уредника Радмиле Првуловић о раду Радио Фоче:

Радио Фоча

Дјелатност информисања Центар за културу и информисање реализује се кроз програм Радио Фоче, који је уједно деценијска примарна дјелатност ове јавне установе.

У току календарске године, Радио Фоча не емитује програм једино 1. и 7. јануара и на православни празник Васкрс. Сигнал Радио Фоче могуће је чути путем предајника, који се налази на Стационарно-комуникационом чворишту Кмур и посредством интернета.

Кроз емитовање свакодневног деветочасовног програма, изузев викенда када програм траје осам часова, правовремено информише о свим догађајима који су од интереса за јавност. Професионалност кадрова је од највећег значаја за овај медиј, што је неопходан фактор за његово стабилно и несметано функционисање.

Потврда професионалности и објективности свакодневно стиже од слушалаца и пратилаца али и од релевантних институција и агенција. Након прошлгодишњих локалних избора на адресу Радио Фоче није пристигла ниједна жалба од политичких субјеката, док су норме које су прописане од стране Регулаторне агенције за комуникације и Централне изборне комисије у потпуности испоштоване.

Радио Фоча има званичну интернет и Фејсбук страницу и на тим платформама свакодневно информише јавност о свим актуелностима. Број пратилаца путем Фејсбука сваке године се повећава.

Радио Фоча је у протекле двије године у више наврата цитирана - текстове, извјештаје и вијести преносили су бројни домаћи и регионални медији, организације и друштва.

Успјешно је успостављена сарадња са новинским агенцијама и другим радио станицама, те многи други медији широм БиХ и региона који редовно преносе текстове и радијске прилоге Радио Фоче.

Један од основних стартешких циљева Радио Фоче у протеклој години било је задржавање позиције утицајног јавног сервиса и промовисање свих оних вриједности карактеристичних за модерна европска друштва. Динамичан програм, музички садржајнији и квалитетнији-циљ је који се успјешно реализује.

У току је припрема нове Програмске шеме иако је претходна већ обogaћена новим емисијама и концептом који одговара потребама слушаца. Измијењен је и начин извјештавања у коме се примјењују сви професионални постулати новинарства. Припреми вијести се приступа са посебном пажњом гдје се води рачуна о свим аспектима, од правописне коректности до информације која задовољава све новинарске норме.

Поред редовних емисија, Радио Фоча реализовала је неколико серијала са невладиним организацијама о насиљу у породици, раду одборника СО Фоча, те другим темама интересантним за јавност међу којима се посебно истичу историјске теме из Фоче, серијали о Српској Вароши, угледним фочанским породицама и појединцима...

Опрема која се користи у припреми и реализацији програма је потрошна и неопходно је њено константно обнављање и модернизовање. Центар за културу и информисање је набавило нову миксету што је побољшало квалитет тона који се емитује. Рачунари и друга техничка помагала изискују сталну обнову, нарочито у продукцијском дијелу који је у непрестаној употреби.

Радио Фоча настоји да професионалним односом према послу, адекватним техничким средствима и оспособљеним кадровима одржи присутност међу слушаоцима, очува стандарде професије и прошири свој утицај. Вријеме високих технологија, интернета и конкуренције свакодневно поставља нове изазове којима уредник и новинари овог медија успјешно одговарају.

Да је Радио Фоча радио станица свих грађана, доказује и чињеница да је свако догађање у општини забиљежено у етеру Радија. Толика присутност радија у животу општине даје му један посебно препознатљив печат.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Изашла је из штампе књига *То сами Бог зна* аутора Рада Лаловића. Јавна установа Центар за културу и информисање објавила је књигу *То сами Бог зна*, која је штампана у 100 примерака. Књигу чини неколико тематски различитих кругова који говоре о турским временима и зулуму који је трпео српски народ, тешким временима Првог и Другог светског рата, те последњег, грађанског рата у БиХ. Обухватајући период од владавине Турака до краја социјалистичког доба, сликајући упечатљиве историјске догађаје, аутор је кроз двадесетак приповедака пренео читаоцима своје утиске и виђење у том периоду. Једно поглавље чине путописи о посети Јерусалиму и Светој земљи. О књизи су говорили рецензент Душко Крсмановић, професор Владимир Пантовић и директорица Центра за културу и информисање, Славица Филиповић. Раде Лаловић је добитник више награда за радове посвећене неговању културе сећања. *Антологија поезије српског страдања и патње*, зборник радова о тој поезији и књига *Памтим да бих постојао* чине трилогију која је заокружила ту тему.

БИОСКОП

Центар за културу и информисање изнајмио је биоскопску салу предузећу „Лотика”, чији је власник Емир Кустурица. Сала је изнајмљена на 10 година. У међувремену, на захтев „Лотике”, по допису од 16.12.2024. године, донета је неопозива одлука предузећа „Лотика” о престанку учешћа у дистрибуцији и приказивању филмова. Скупштина општине Фоча даје сагласност за раскид Уговора о заједничком улагању који је закључен између уговорних страна.

Центар за културу и информисање поднео је захтев Јавној установи Аудио-визуелни центар Републике Српске за упис у Регистар субјекта који се бави производњом, прометом и приказивањем аудио-визуелних дела у Републици Српској и добио је решење о упису у Регистар субјекта. У наредном периоду Центар за културу и информисање урадио је све како би се у најкраћем року наставио рад биоскопа.

ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ И НАБАВКА ОПРЕМЕ

Током 2024. године настављена су континуирана улагања у опрему и одржавање зграде ради квалитетнијег и безбеднијег функционисања установе.

Највећа улагања у зграду Центра за културу и информисање десила су се у 2022, 2023. и 2024. години. Од 1954. године, када је овај објект направљен, једина улагања су била 2002. године, када је промењен кров који је прокишњавао.

Након енергетске обнове која је обухватала замену вањске столарије, нову фасаду са топлотном изолацијом, термоизолацију кровне таванице, као и замену олука и постављање савремене громобранске инсталације, Центар за културу и информисање добио је нови изглед. Успостављен је и енергетски учинковитији, чистији и исплативији систем грејања. У претходном периоду дошло је до знатне економске уштеде, а добили смо 800 м² угрејаних просторија. У изложбеној сали постављена је и клима, тако да смо поред климатизоване читаонице добили и још једну потпуно функционалну просторију.

Поред новог предајника и опреме коју смо набавили за несметани рад, успели смо и да опремимо студио са најквалитетнијом миксетом и тиме смо заокружили једну целину. Набавке су извршене и у делу рачунарске опреме, канцеларијског намештаја, као и друге неопходне опреме за квалитетно пословање. Захваљујући пројекту који смо урадили, од Министарства цивилних послова добили смо средства за набавку студијске опреме, тако да смо и тим средствима омогућили ефикаснији рад наше установе.

Уз помоћ локалне заједнице потпуно су реновиране просторије у поткровљу и чланице Удружење жена Фоча су напoкoн добиле једну адекватну просторију са свим потребним инвентаром, тако да смо испунили циљ који је Центар за културу и информисање раније поставио, а то је да свака просторија у Центру за културу и информисање има своју намену. Од запуштених просторија, Центар за културу и информисање је уз помоћ локалне заједнице, Медицинског факултета и разних невладиних пројеката и донација претворену станицу публице и посетилаца овог града – што нам је и био главни циљ.

Напoкoн смо створили услове да се и у нашој установи отвори „Театар чаролија”, под руководством драмске уметнице Бранке Николић, који је за веома кратко време окупио огроман број заинтересованих полазника.

Сви корисници који закупљују просторије у Центру за културу и информисање придржавају се кућног реда и одговорно се односе према опреми и инвестицијама.

Управни одбор наше установе прати и контролише рад.

Центар за културу и информисање се и у 2024. години задржао у буџетском оквиру, понашајући се економски одговорно и не нарушавајући стабилност, притом приходујући кроз своје услуге и делатности које су биле врло ограничене. Ребалансом буџета смо задовољили ставке у буџету које су то захтевале.

Управни одбор
Директор
-председник-
Спасоје Јојић

Славица Филиповић